HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRISILNOJ LIKVIDACIJI KREDITNIH INSTITUCIJA

Proglašavam Zakon o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 18. prosinca 2020.

Klasa: 011-01/20-01/130
Urbroj: 71-10-01/1-20-2
Zagreb, 22. prosinca 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O PRISILNOJ LIKVIDACIJI KREDITNIH INSTITUCIJA

GLAVA I.

1. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti za otvaranje i okončanje postupka prisilne likvidacije kreditnih institucija, pravne posljedice njegova otvaranja i provedbe, pravila, postupci i instrumenti u postupcima prisilne likvidacije kreditnih institucija i ovlasti i zadaci tijela u postupku prisilne likvidacije kreditnih institucija i subjekata primjene ovoga Zakona.

Usklađenost s propisima Europske unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive:

1. Direktiva 2001/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. travnja 2001. o restrukturiranju i likvidaciji kreditnih institucija (SL L 125, 5. 5. 2001.)

2. Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12. 6. 2014.) kako je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2019/2162 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o izdavanju pokrivenih obveznica i javnom nadzoru pokrivenih obveznica i izmjeni direktiva 2009/65/EZ i 2014/59/EU (SL L 328, 18. 12. 2019.)

3. Direktiva (EU) 2017/2399 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o izmjeni Direktive 2014/59/EU u pogledu rangiranja neosiguranih dužničkih instrumenata u insolvencijskoj hijerarhiji (SL L 345, 27. 12. 2017.).

Subjekti Zakona

Članak 3.

(1) Ovaj Zakon primjenjuje se na kreditnu instituciju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad i podružnicu kreditne institucije iz treće zemlje koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za osnivanje podružnice kreditne institucije iz treće zemlje.

(2) Postupak prisilne likvidacije može se provesti i nad kreditnom institucijom iz stavka 1. ovoga članka nad kojom je pokrenut postupak redovne likvidacije ili nad kojom je otvoren postupak sanacije.

Pojmovi

Članak 4.

(1) Pojedini pojmovi u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:

1. *kreditna institucija* je kreditna institucija kako je uređena člankom 4. stavkom 1. točkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L EU 176, 27. 6. 2013.; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 575/2013)

2. *podružnica* je podružnica kako je uređena člankom 4. stavkom 1. točkom 17. Uredbe (EU) br. 575/2013

3. *postupak prisilne likvidacije* je postupak koji je nad kreditnom institucijom otvorilo javnopravno tijelo ili sud neke države članice i koji se vodi pod njegovim nadzorom s ciljem unovčenja imovine kreditne institucije, uključujući i postupke koji se okončavaju nagodbom ili nekom drugom sličnom mjerom, a s ciljem skupne namire vjerovnika te kreditne institucije

4. *likvidator* je svaka fizička ili pravna osoba koju je imenovalo javnopravno tijelo ili sud radi provođenja likvidacijskog postupka, čija je zadaća upravljanje imovinom kreditne institucije nad kojom je pokrenut postupak prisilne likvidacije, unovčavanje navedene imovine i namirenje vjerovnika kreditne institucije

5. *nadzorno likvidacijsko tijelo* je tijelo postupka prisilne likvidacije koje nadzire rad likvidatora. U Republici Hrvatskoj nadzorno likvidacijsko tijelo za potrebe ovoga Zakona je Hrvatska agencija za osiguranje depozita

6. *skupština vjerovnika* je tijelo postupka prisilne likvidacije koje čine svi vjerovnici s pravom glasa

7. *likvidacijska imovina* je sva imovina kreditne institucije nad kojom je pokrenut postupak prisilne likvidacije, a koja služi za namirenje svih vjerovnika te kreditne institucije sukladno ovome Zakonu

8. *plan prisilne likvidacije* je plan unovčenja imovine kreditne institucije nad kojom je otvoren postupak prisilne likvidacije

9. *razlučni vjerovnici* su vjerovnici koji imaju pravo na odvojeno namirenje svojih tražbina iz određenih dijelova likvidacijske mase odnosno imovine

10. *izlučni vjerovnici* su vjerovnici koji na temelju nekoga svoga stvarnog ili obveznog prava mogu tražiti da se neki predmet (stvar ili pravo) izdvoji iz likvidacijske mase odnosno imovine

11. *insolventnost* je nemogućnost odnosno nesposobnost kreditne institucije da u svakom trenutku novčanim sredstvima podmiruje svoje dospjele novčane obveze

12. *treća zemlja* je strana država koja nije država članica Europske unije i država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru (SL L 1, 3. 1. 1994.).

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Ciljevi postupka prisilne likvidacije

Članak 5.

(1) Postupak prisilne likvidacije provodi se nad kreditnom institucijom radi kontroliranog izlaska te kreditne institucije s tržišta s ciljem smanjenja rizika i prelijevanja negativnih učinaka propasti kreditne institucije na ostatak financijskog tržišta te očuvanja financijske stabilnosti u Republici Hrvatskoj.

(2) Postupak prisilne likvidacije provodi se radi brzog i učinkovitog skupnog namirenja vjerovnika kreditne institucije u prisilnoj likvidaciji, očuvanjem vrijednosti financijske imovine kreditne institucije, unovčenjem imovine kreditne institucije i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima.

Tijela postupka

Članak 6.

Tijela u postupku prisilne likvidacije su sud, likvidator, nadzorno likvidacijsko tijelo i skupština vjerovnika.

Opća načela za primjenu zakona

Članak 7.

Na postupak prisilne likvidacije kreditne institucije na odgovarajući način primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje stečaj i zakona kojim se uređuju pravila parničnog postupka pred trgovačkim sudovima, osim ako ovim Zakonom nije drukčije uređeno.

2. OSNOVNE POSTUPOVNE ODREDBE

Nadležnost i sastav suda

Članak 8.

(1) U postupku prisilne likvidacije isključivo je stvarno i mjesno nadležan Trgovački sud u Zagrebu (u daljnjem tekstu: sud) neovisno o sjedištu kreditne institucije.

(2) U postupku prisilne likvidacije prvostupanjski postupak provodi sudac pojedinac.

(3) U postupku prisilne likvidacije drugostupanjski sud odlučuje o žalbi u vijeću koje čine tri suca.

Načela postupka

Članak 9.

(1) Prijedlog za pokretanje postupka prisilne likvidacije nad kreditnom institucijom može podnijeti samo Hrvatska narodna banka zbog razloga navedenih u članku 13. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, prijedlog za pokretanje postupka prisilne likvidacije za kreditnu instituciju u redovnoj likvidaciji podnijet će likvidator.

(3) Postupci prisilne likvidacije su hitni.

(4) Sud po službenoj dužnosti utvrđuje sve činjenice koje su važne za postupak prisilne likvidacije kreditne institucije te radi toga može izvoditi sve potrebne dokaze.

(5) Sud može odluke donositi i bez usmene rasprave.

(6) Prijedlozi, izjave i prigovori ne mogu se davati ili podnositi ako se propusti rok odnosno izostane s ročišta na kojem ih je trebalo dati ili podnijeti, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(7) U postupku prisilne likvidacije ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

Obrasci

Članak 10.

Za potrebe provođenja postupka prisilne likvidacije koriste se, na odgovarajući način, obrasci propisani zakonom kojim se uređuje stečaj.

Pristupanje dugu

Članak 11.

Na postupak otvaranja prisilne likvidacije ne primjenjuju se odredbe o pristupanju dugu propisane zakonom kojim se uređuje stečaj.

Troškovi postupka

Članak 12.

(1) U postupku prisilne likvidacije svaki vjerovnik snosi svoje troškove postupka, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) U troškove postupka prisilne likvidacije pripadaju:

1. sudski troškovi postupka prisilne likvidacije

2. tražbine neisplaćenih plaća radnika u brutoiznosu utvrđene u postupku prisilne likvidacije koje su veće od tri neisplaćene plaće koje radnik ostvaruje prema posebnom propisu, a najviše do iznosa tri neisplaćene minimalne plaće u Republici Hrvatskoj. Odredbe ove točke ne primjenjuju se na osobe koje su bile članovi uprave kreditne institucije

3. nagrade likvidatoru

4. drugi troškovi za koje je ovim Zakonom ili drugim zakonom određeno da će se namirivati kao troškovi postupka prisilne likvidacije.

(3) Iz likvidacijske mase najprije se namiruju troškovi postupka prisilne likvidacije i ostale obveze likvidacijske mase, ako ovim Zakonom nije drukčije uređeno.

GLAVA II.
POSTUPAK PRISILNE LIKVIDACIJE KREDITNE INSTITUCIJE

1. POKRETANJE POSTUPKA PRISILNE LIKVIDACIJE KREDITNE INSTITUCIJE

Prijedlog i razlozi za pokretanje postupka prisilne likvidacije

Članak 13.

(1) Savjet Hrvatske narodne banke donosi odluku o podnošenju prijedloga za otvaranje postupka prisilne likvidacije sukladno zakonu kojim se uređuje postupak sanacije kreditnih institucija i investicijskih društava, ili po donošenju odluke o ukidanju rješenja kojim je dano odobrenje za rad sukladno uputi Europske središnje banke, a prijedlog za pokretanje postupka prisilne likvidacije na temelju odluke Savjeta Hrvatske narodne banke podnosi guverner Hrvatske narodne banke.

(2) Prisilna likvidacija nad kreditnom institucijom otvorit će se ako se utvrdi postojanje barem jednog od sljedećih razloga:

a) da je imovina kreditne institucije manja od njezinih obveza ili postoje objektivne okolnosti na temelju kojih se utvrđuje da će imovina institucije uskoro biti manja od njezinih obveza

b) da je stopa redovnog osnovnog kapitala kreditne institucije manja od 4,5 % ukupnog iznosa izloženosti riziku kreditne institucije

c) da je stopa osnovnog kapitala kreditne institucije manja od 6 % ukupnog iznosa izloženosti riziku kreditne institucije

d) da je stopa regulatornog kapitala kreditne institucije manja od 8 % ukupnog iznosa izloženosti riziku kreditne institucije

e) da je iznos regulatornog kapitala banke manji od 40 milijuna kuna odnosno iznos regulatornog kapitala štedne banke manji od 8 milijuna kuna odnosno iznos regulatornog kapitala stambene štedionice manji od 20 milijuna kuna

f) da kreditna institucija nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze o njihovu dospijeću, a posebno ako je račun kreditne institucije po nalogu Financijske agencije u skladu sa zakonom kojim se uređuje provedba ovrhe na novčanim sredstvima, blokiran duže od dva radna dana ili postoje objektivne okolnosti koje upućuju da ih institucija uskoro neće moći ispunjavati

g) da je Hrvatska narodna banka donijela rješenje o nedostupnosti depozita

h) da je ispunjen neki od uvjeta za ukidanje rješenja kojim je dano odobrenje za rad kreditnoj instituciji propisan zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija ili postoje objektivne okolnosti koje upućuju da će nastupiti razlozi za ukidanje rješenja kojim je dano odobrenje za rad, uključujući i okolnosti koje upućuju da je kreditna institucija ostvarila ili će vjerojatno ostvariti gubitke koji prelaze značajan dio ili cijeli iznos regulatornog kapitala ili

i) da je kreditnoj instituciji nužna izvanredna javna financijska potpora kako je uređeno zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija i investicijskih društava

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, prijedlog za pokretanje postupka prisilne likvidacije u redovnoj likvidaciji može se podnijeti ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

– ako kreditna institucija u redovnoj likvidaciji ne provodi plan likvidacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija

– ako postoji vjerojatnost da kreditna institucija u redovnoj likvidaciji neće moći isplatiti preostale depozite ili

– ako postoji vjerojatnost da je imovina kreditne institucije u redovnoj likvidaciji manja od njezinih obveza.

(4) Odluka Hrvatske narodne banke iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati dan, sat i minutu njezina donošenja.

(5) O namjeri donošenja odluke o podnošenju prijedloga za pokretanje postupka prisilne likvidacije, Hrvatska narodna banka dužna je obavijestiti Hrvatsku agenciju za osiguranje depozita najmanje pet radnih dana prije odlučivanja o prijedlogu odluke.

(6) Hrvatska narodna banka obavijest o odluci o podnošenju prijedloga za pokretanje postupka prisilne likvidacije dostavit će Hrvatskoj agenciji za osiguranje depozita, Financijskoj agenciji, Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga i kreditnoj instituciji za koju će podnijeti prijedlog, odmah kada je odluka i donesena, neposrednom dostavom, telefaksom, elektroničkom poštom ili na drugi pogodan način.

(7) Hrvatska narodna banka dužna je sudu podnijeti prijedlog za pokretanje postupka prisilne likvidacije najkasnije sljedećeg radnog dana nakon donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka.

(8) U prijedlogu za pokretanje postupka prisilne likvidacije Hrvatska narodna banka navest će činjenice i okolnosti iz kojih proizlazi postojanje razloga iz stavka 2. ovoga članka.

(9) Ako je u trenutku donošenja odluke o podnošenju prijedloga za pokretanje postupka prisilne likvidacije u toj kreditnoj instituciji bila imenovana posebna uprava prema odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, ona nakon dostave obavijesti nastavlja s radom i dužnostima prema ovome Zakonu.

(10) Ako u trenutku donošenja odluke Hrvatske narodne banke o podnošenju prijedloga za pokretanje prisilne likvidacije u toj kreditnoj instituciji nije bila imenovana posebna uprava sukladno zakonu kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, Hrvatska narodna banka će istodobno s donošenjem odluke o podnošenju prijedloga za pokretanje postupka prisilne likvidacije imenovati posebnu upravu.

(11) Prava, obveze, ovlasti i odgovornosti posebne uprave iz stavaka 9. i 10. ovoga članka propisane su odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija i odredbama ovoga Zakona.

(12) Ako Hrvatska narodna banka za kreditnu instituciju u redovnoj likvidaciji utvrdi da je ispunjen uvjet iz stavka 3. ovoga članka, podnijet će prijedlog za otvaranje postupka prisilne likvidacije ako to nije učinio likvidator u postupku redovne likvidacije.

(13) Ako Savjet Hrvatske narodne banke podnosi prijedlog za pokretanje postupka prisilne likvidacije sukladno stavku 12. ovoga članka, ne primjenjuju se odredbe članka 22. stavaka 1. do 14. ovoga Zakona.

(14) Na kreditnu instituciju kojoj je ukinuto rješenje kojim je dano odobrenje za rad prije donošenja odluke suda o otvaranju postupka prisilne likvidacije na odgovarajući način primjenjuju se članci od 20. do 22. ovoga Zakona.

Imenovanje likvidatora

Članak 14.

(1) Nadzorno likvidacijsko tijelo dužno je u roku od dva radna dana od primitka prijedloga iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona podnijeti sudu prijedlog za imenovanje jednog ili više likvidatora.

(2) Likvidatorom može biti imenovana osoba upisana na listi likvidatora, a koju utvrđuje nadzorno likvidacijsko tijelo sukladno pravilniku iz stavka 6. ovoga članka. Likvidatorom se može imenovati samo fizička ili pravna osoba koja ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i više od pet godina radnog iskustva na rukovodećim pozicijama u području bankarskog sektora.

(3) Likvidatorom u postupku prisilne likvidacije ne može biti imenovana osoba koja je prethodno bila radnik te kreditne institucije.

(4) Pravni učinci imenovanja likvidatora stupaju na snagu trenutkom navedenim u rješenju suda o otvaranju postupka prisilne likvidacije i imenovanju likvidatora.

(5) Lista likvidatora mora biti objavljena i stalno dostupna na internetskim stranicama nadzornog likvidacijskog tijela koje je dužno utvrditi, voditi i redovito ažurirati listu likvidatora.

(6) Ministar financija pravilnikom detaljnije propisuje uvjete i postupak uvrštavanja na listu i brisanja s liste likvidatora.

Prethodni postupak i donošenje rješenja o otvaranju postupka prisilne likvidacije

Članak 15.

(1) U postupku prisilne likvidacije ne provodi se prethodni postupak propisan zakonom kojim se uređuje stečaj.

(2) Sud će u roku od osam dana od dana zaprimanja prijedloga Hrvatske narodne banke o pokretanju postupka prisilne likvidacije i prijedloga nadzornog likvidacijskog tijela o imenovanju likvidatora utvrditi jesu li ispunjeni razlozi za otvaranje postupka prisilne likvidacije iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona i odlučiti o prijedlozima.

(3) Rješenje o otvaranju postupka prisilne likvidacije mora sadržavati:

1. podatke za identifikaciju kreditne institucije u prisilnoj likvidaciji

2. odluku o imenovanju i podatke za identifikaciju likvidatora

3. dan, sat i minutu otvaranja postupka prisilne likvidacije

4. poziv vjerovnicima da u roku od 60 dana od dana objave rješenja prijave svoje tražbine likvidatoru

5. poziv razlučnim i izlučnim vjerovnicima da obavijeste likvidatora o svojim pravima u roku od 60 dana od dana objave rješenja

6. poziv dužnicima kreditne institucije u prisilnoj likvidaciji da svoje obveze bez odgode ispunjavaju likvidatoru za kreditnu instituciju u prisilnoj likvidaciji i

7. poziv na ispitno i izvještajno ročište.

(4) Rješenjem iz stavka 3. ovoga članka sud će odrediti da se otvaranje postupka prisilne likvidacije i imenovanje likvidatora upiše u registre, javne knjige, upisnike i očevidnike.